

Hansthalm Kystskrænt (Areal nr. 54)

1 Beskrivelse

1.1 Generelt

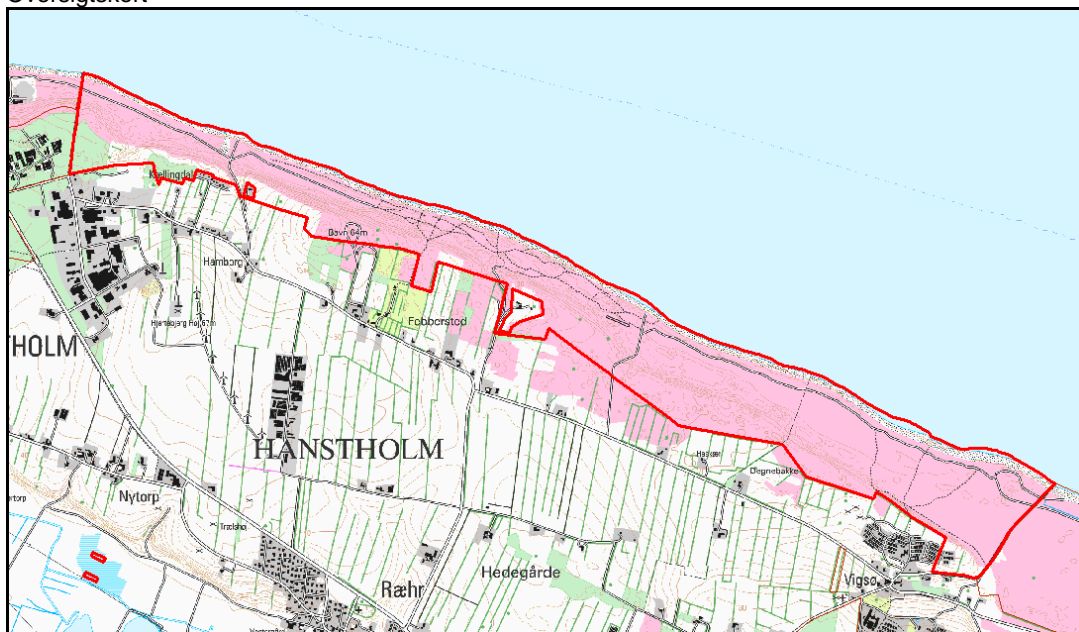
Hansthalmknuden er Jyllands nordvestligste forbjerg. Arealerne ved Hansthalm Kystskrænt består af forland og klitslette op mod stejle, nordvendte kystskrænter med et højt kalkindhold og en speciel flora. Området afgrænses af Hansthalm by mod vest, landbrugslandet mod syd og Vigsø Rallejer mod øst. Skrænterne er ubevoksede og kun en mindre del af de fladere partier er tilplantet med nåletræer. Det samlede areal er 254 ha.

Afd. nr. 919-922.

Plantagens arealanvendelse pr. 1/1 2006 fremgår af nedenstående tabel.

Bøg	Eg	Ask og ær	Andet løv	Gran	Ædelgran	Bjergfyr	Andet nål	Ubevokset	I alt ha
0	0	0	2	2	0	3	0	247	254

Oversigtskort

1.2 Geologi og jordbund

Selve Hansthalmknuden er en mosaik af geologiske dannelser og var i stenalderen en ø. De stejle kystskrænter markerer stenalderhavets kystlinje før landhævningen. Der er meget kalk i jordbunden, og bryozokalken træder tydeligt frem adskillige steder i skrænterne. Overfladen er dog dækket af et tykt lag flyvesand, med en enkelt svagt udviklet parabelklit. Skrænterne er enkelte

steder, ved Febbersted og Kællingdal, gennemskåret af regnvandskløfter, der blotlægger kalken. Hansthalm Kystskrænt ligger i det nationale geologiske interesseområde nr. 14. På stranden findes der store, hvide kalksten af bryozokalk og flintesten, som har været indlejret i kalken.

Kystskrænten set mod øst

1.3 Landskab

Området karakteriseres af de markante skrænter og høje bakker, hvoraf den højeste ved Bavn er 64 m.o.h. En svag parabelklit kan anes ved Febbersted-slugten. Foran skrænterne og ud mod havet er overdrev og hedesletter de dominerende landskabstyper.

1.4 Plantagen

Der er kun tilplantet enkelte mindre områder i den vestligste del af området op mod Hansthalm Byplantage. Plantageområderne er ældre nåletræ og yngre blandet løv.

1.5 Naturen

Hansthalm Kystskrænt er botanisk set af meget stor betydning. Kalkskrænterne er meget artsrige og rummer flere meget sjældne arter. Blandt andet findes klit-øjentrøst i Danmark kun her og på Bulbjerg. Overdrevsområderne og klithederne er ligesom skrænterne af national og international betydning, hvilket blandt andet ses af at området indgår i EF-Habitatområde nr. 220: Hansthalmknuden. I udpegningsgrundlaget indgår en række naturtyper, hvoraf to er prioriterede. Den næringsfattige jordbund og den ofte ret kraftige blæst giver sammen med en kalkrig undergrund betingelser for en helt særlig flora.

Af særlig interessante og/eller plejkrævende arter kan nævnes:

- Hvidgrå draba, klit-øjentrøst, plettet gøgeurt, dværgsiv, bredbægret ensian, smalbægret ensian, strand-mandstro, kornet stenbræk, almindelig månerude, bakke-fnokurt

Naturarealer, Hanstholm Kystskrænt pr. 1/1 2006:

Hede	Strandbred	Eng	Overdrev	Klitter	Andet	I alt ha
91	27	0	75	48	6	247

1.6 Friluftsliv

Der går en afmærket vandrerute gennem området, og Vestkyststien følger det flade forland på hele strækningen langs kysten. Der er tre P-pladser i området, hvoraf der er opsat en toiletbygning ved den ene. Skrænterne ved Kællingdal er meget benyttet af drage- og modelflyvere når vinden er rigtig, ligesom mange surfere benytter stranden som udgangspunkt for udøvelse af deres sport. Den østligste parkeringsplads ved Vigsø benyttes ofte af historisk interesserede for adgang til det store bunkersanlæg fra 2. verdenskrig. Badestranden ved Vigsø er desuden en af de bedste i Thy.

1.7 Kulturmiljø

Hanstholm-fæstningen som tyskerne etablerede under 2. verdenskrig er meget fremtrædende i dele af området. Ved Bavn blev der anlagt stillinger til antiluftskytiskanoner, og ved Vigsø kan resterne af Vigsø-batteriet stadig ses i form af mange bunkers både på stranden og i vandet. At så mange bunkers ligger i vandet illustrerer også den markante kysterosion på stedet.

Indtil 1890 var Vigsø et center for skudehandlen med Norge, hvor især korn og andre fødevarer blev byttet med blandt andet jern og træ.

1.8 Bygninger

(ikke relevant)

1.9 Andet

3,9 ha tidligere landbrugsjord i den sydvestlige del er udlejet til Dansk Folkeferie, der har opført feriehus på arealet.

2 Gældende udpegninger

2.1 Regionplanlægning

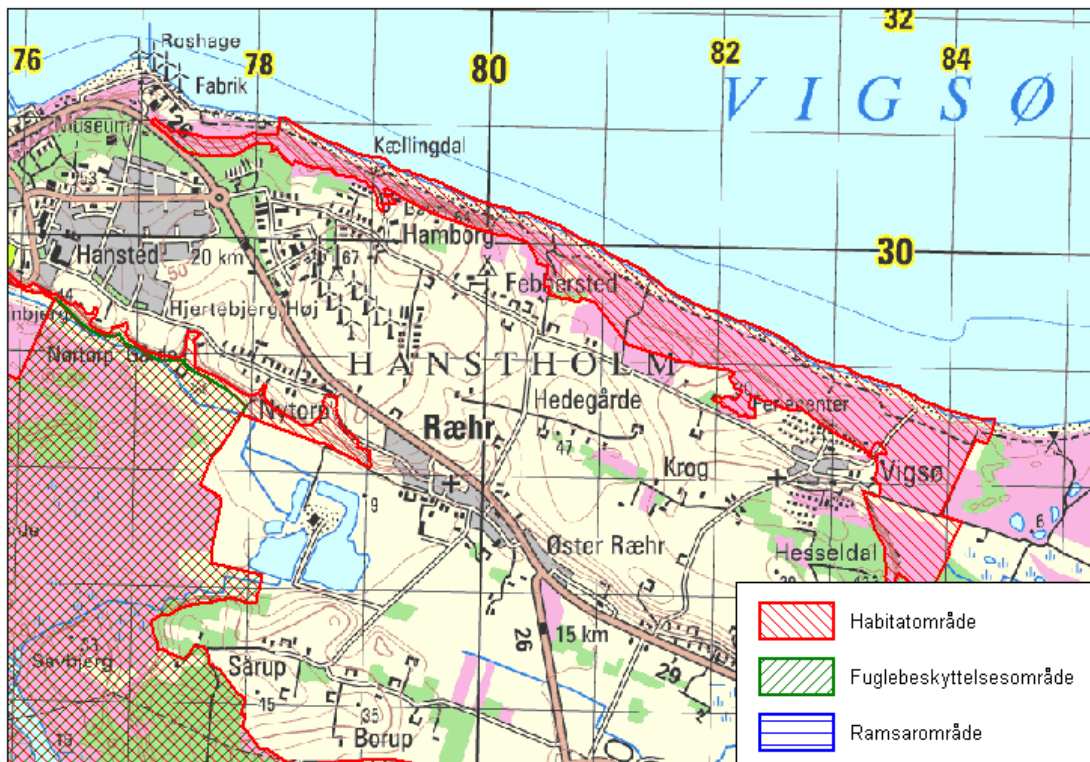
Udpegninger i Viborg Amts regionplan (2005):
Særligt beskyttelsesområde, skovrejsning uønsket.

2.2 Internationale beskyttelsesområder

EF-Habitatområde nr. 220: Hanstholmknuden.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er ikke enkeltarter, men 6 naturtyper, hvoraf 2 er de prioriterede 2130* Stabile kystklitter med urtevegetation (grå klit og grønsværsklit) og 2140* Kystklitter med dværgbuskvegetation. De kalkrige overdrevsområder er også af stor betydning, især fordi overdrevsvegetationen er forholdsvis veludviklet og der findes sjældne og endemiske plantearter.

Natura 2000:

2.3 Fredninger og vildtreservater

Området er ikke omfattet af fredninger, og indgår ikke i et vildtreservat.

2.4 Naturskovsudpegninger

Der er ikke udpeget naturskov i området.

2.5 Forsøg

Der er anlagt et proveniensforsøg med sitkagran i 9 parceller i afd. 920e, plantet i 1963. Forsøget afsluttes ved afdrift.

2.6 Pyntegrønt

Der er ikke udlagt arealer til dyrkning af juletræer eller pyntegrønt i området.

2.7 Jagt og fiskeri

Der er mulighed for at fiske fra stranden. Jagten i området er ikke udlejet.

3 Målsætning, plan og konsekvenser

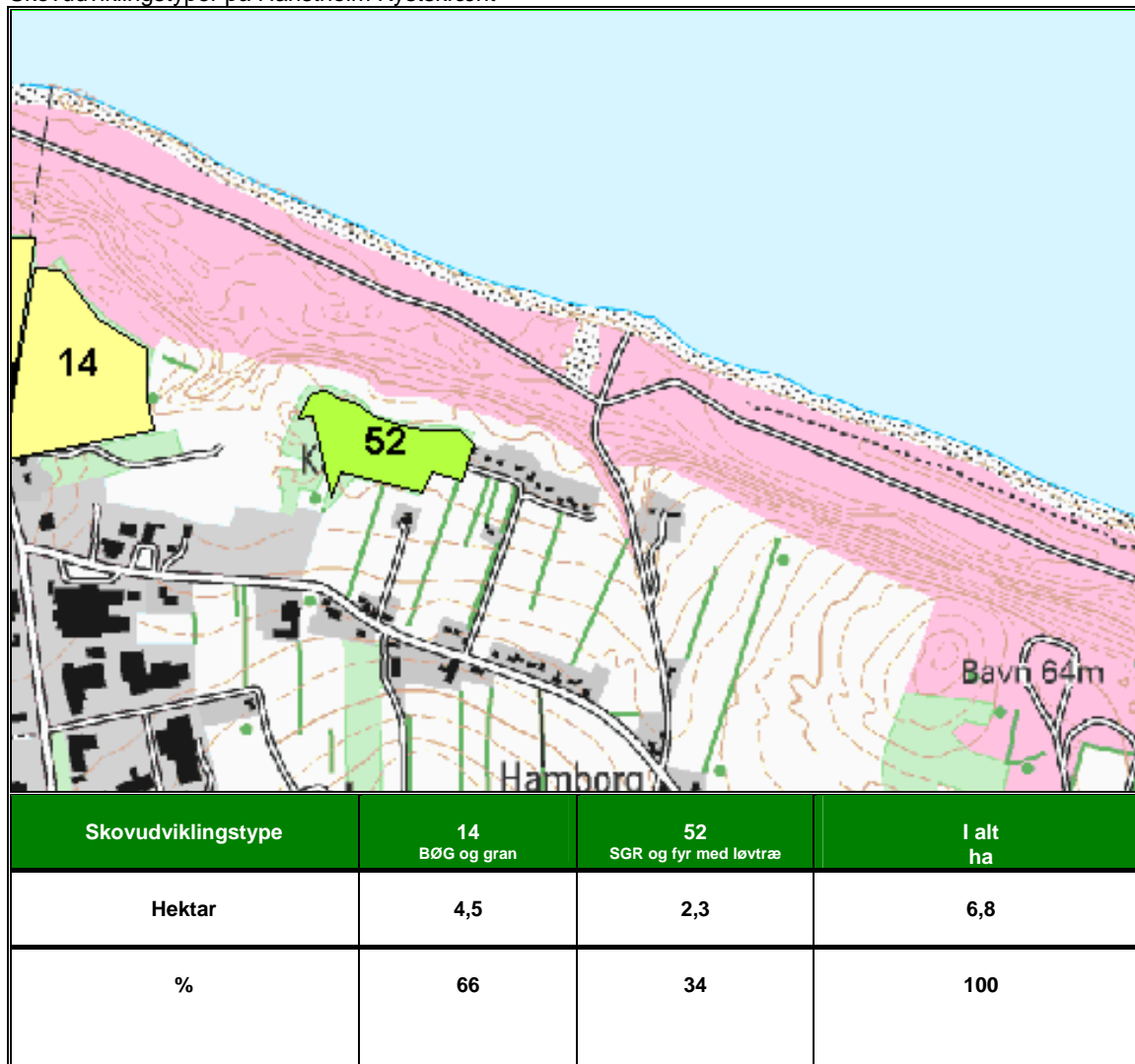
3.1 Landskab

Landskabets særpræg ønskes bevaret, og arealerne skal fortsat holdes åbne, således at tilgroning forhindres og den særlige overdrevs- og hedevegetation sikres.

3.2 Skovudviklingstyper, naturnær skovdrift og konvertering

De få skovbevoksede arealer indgår i den langsigtede målsætning om naturnær skovdrift, og planerne for skovudviklingen fremgår af nedenstående kort og tabel. Nåletræsbevoksningerne vil blive konverteret til mere lysåbne og løvtræsdominerede skovtyper.

Skovudviklingstyper på Hansthalm Kystskrænt

3.3 Natur

Det overordnede mål for naturplejen er at opnå og vedligeholde en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for EF-Habitatområdet. Naturværdierne i de lysåbne og vindpåvirkede plantesamfund på skrænterne og de fladere partier skal sikres gennem friholdelse for opvækst og beskyttelse mod for megen slitage. Dette skal blandt andet ske gennem græsning og regelmæssig rydning af selvsåede træer og buske.

Der henvises til bilag xx for en nærmere beskrivelse af status, målsætning og plejeindsats for de enkelte lokaliteter.

3.4 Friluftsliv

Det overordnede mål er at udvikle og sikre de friluftsmæssige værdier og interesser i samarbejde med brugerne, med størst mulig hensyntagen til naturværdierne og disses sårbarhed. Afvejninger af beskyttelse contra benyttelse skal således sikre de mest sårbare områder mod forstyrrelser og slid. Vestkyststiens forløb nedenfor skrænterne medfører et stort antal besøgende, ligesom badestranden tiltrækker meget publikum.

3.5 Kulturmiljø

De mange bunkers og de øvrige rester af Hansthalm-fæstningen fra 2. verdenskrig skal fortsat være tilgængelige

3.6 Køb og salg

Der er indledt forhandlinger med Danske Folkeferie om magelæg vedrørende området, hvorpå der er opført feriehuse. I øvrigt er der ikke planer om køb og salg i området.